

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceesane Sibiu, strada Măcelarilor 45

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 24 Mai, 1893.

Din aprețierile sosite la noi, cari se ocupă cu proiectul pentru urcarea salarelor învățătoresci și cu referințele noastre scolare, dăm loc de astădată următorului articol:

Fată de tempestatea, ce amenință a se descărca asupra scolarelor noastre, ca un popor ce simțim încă în noi vitalitate de ajuns, ca să resistem, obligați suntem a ne face datoria, ca cel puțin se fim împăcați cu conștiința noastră românească.

Parola zilei este să ridicăm noi din puterile noastre salarele învățătorilor noștri la 300 fl. v. a. și să nu fim avisați la ajutorul statului.

Intrebarea este: de unde să luăm mijlocele necesarii? Unde sunt paralele trebuincioase?

Respunsul acestei întrebări nu este tocmai așa de greu, nici în realitate, după cum ni-l imaginăm. Lucrul principal este și aici ca și în ori care act mai momentuos:

Voința firmă de a lucra la cei competenți. Mijlocele se vor ivi ele de sine. Refugiul îl aflăm în propriile noastre puteri. Drept mijloce sunt: 1. averile adunate la cele mai multe din bisericile noastre 2. Aruncările ce vom trebui să facem pre credincioșii bisericei noastre, fie în naturali, fie în bani gata. 3. Venitele unor moșii, destinate pentru susținerea școlii. Intre aceste moșii sunt a se computa — cele date pe sēma școlii — în urma segregării pășunatului sau în urma comasărilor. 4. Venitele cantoralii, — unde învățătorul îndeplinește și funcțiunile de cantor. 5. Fundațiunile făcute anume pentru susținerea școlii. 6. Încât nici unul din aceste mijloce, nu ne-ar sta la dispozițiune și nu s'ar pute aduce salariul la 300 — ultimul refugiu ne va fi ajutorul ce ni-se va pune la îndemână prin v. consistoriu.

E un fapt cunoscut, că crucerii cu crucerii, deci de ani de a rëndul, și-au adunat o mare parte din bisericile noastre capitale frumoase — după cum conducătorii parohiei au fost oameni mai harnici, ori mai lăsători.

Acum când șola română e amenințată cu perirea, când esistența națională e atacată, e un ce forte natural, ca să ne luăm refugiul, unde numai se pōte la averile bisericesci — deore-ce perdēnd șola vom perde cu timpul și biserica, și în fine ne vom contopi în alte elemente.

Mai e și un alt motiv indirect, pentru care suntem siliți a angaja resursele bisericei. Sunt multe parohii, unde interesele după capitale se încassază în mod neregulat, ēră capitalele cu deci de ani zac la aceiași debitori, cari de multe ori devin insolabili. Indată ce interesele averei bisericesci în parte, sau de tot vor fi angajate pentru solvirea salariului învățătoresc, ele vor trebui nolens volens a se încassa mai regulat. Vor trebui apoi și capitalele a se replăti la un termen fics, și să nu se prelungească termenul de plătire din tată în fiu, și până la infinit. Numai circulând și capitalul — adevă punēndu-se în pracsă un sistem rațional de manipulare se va pute ajunge acolo, ca regulat să se pōtă plăti învățătorul din averea bisericescă. Cu procedura patriarhială de până aci nu mai merge.

Normativul pentru administrarea averilor bisericesci va trebui aplicat cu rigōre în cele din urmă parohii. Numai în acest mod ne vom pute ajuta noi pe noi.

Unde averea bisericei e atât de neînsemnată, încât nu pōte fi vorba de a se lua refugiu la densa, se va face arunc asupra credincioșilor noștri — după cum s'a purces și până acum în multe parohii.

Din capul locului însă ar trebui să ne ferim de a face arunc și în naturalii, după cum s'a obicinuit ici colo. Motivul este, că prețul naturalii e variat după ani. Afară de aceea noua lege pentru salarisarea învățătorilor în §. 5 dīce expres, că naturalii, are să le adune susținētorii școlii, și ultima rată din naturalii are să-o predea învățătorului până cel mai târziu la finea lui Novembre. Astfelu epitropia parohială ar trebui ca

în fie-care an se încasseze naturalii, se pōte socōte separate, ceea ce i-ar îngreuna lucrul. Adunarea naturaliiilor însă până la finea lui Novembre va fi forte anevoiōsă, și astfelu ușor s'ar putē nasce conflicte între învățătorii și susținētorii școlii, din cauza neincassării regulate. Și după astfel de conflicte statul va pândi spre a pune mâna pe școlele noastre și a le preface în școle de stat.

Unde pentru susținerea învățătorului posedă parohia pământuri, lucrul cel mai consult este ca pământul să se esarendeze, căci ce face un învățător tinere cu pământul, dacă nu are cu ce să-l exploateze?

Arenda incursă întră la venitele bisericii, și de acolo să se plătescă învățătorul. Tēma, că nu s'ar putē esarenda moșia e nefundată, după ce scim cât de mult s'a ridicat prețul moșiei, și mai vērto după ce scim, că locul nu se mai ajunge, și mulți credincioși de ai noștri lucră în alte sate în parte și a treia parte locuri străine. Numai acolo pământul să-l exploateze învățătorul, unde însuși ar voi.

Încât venitele dela cantorat au servit și ele în trecut pentru întregirea salariului învățătoresc, ele vor putē fi luate în considerare numai întră atâta, încât învățătorul face servitiu Dumineca și în serbători în biserică.

A mai computa drept salariu venitele dela cununii, dela festanii și dela înmormēntări, ne va fi cu neputință pe venitoriu. De ore-ce făcēnd învățătorul și serviciul de cantor la atari slujbe, șola va rămāne neglesă, și progresul va stagna. Învățătorul va trebui se rămānă învățătoriu, și nu va putē fi totodată și cantor.

În fine — dacă deci de ani — în unele comune nu s'a făcut nimic pentru șolă și învățătoriu, vor trebui ca să se facă fonduri scolare. E datorința preoților și a învățătorilor, ca se înîntrevin unde numai se pōte pe lângă oameni cu stare, ca se facă donațiuni

pentru șolă, se creeze fonduri. Salvarea noastră atāră dela propriile noastre puteri. Să ne ajutăm noi și ne va ajuta și Dumnezeu. Se facem tot ce e posibil, ca se putem fi împăcați cu conștiința noastră.

Contemporanul.

Proiectul pentru salarisarea învățătorilor în casa magnaților.

Vorbirea Preasāntiei Sale D-lui episcop Ioan Meșianu, ținulă în casa magnaților, la 29 Mai a. c.

Escelenția Ta Domnule președinte! Ilustră casă a magnaților!

Una dintre multele, mari și grele datorițe ale unui episcop este fără îndoială nu numai a apēra drepturile bisericei sale în tot locul și timpul, unde și când se vād amenințate, dar și a interveni la locul competent, pentru ocrotirea acelor drepturi, de amenințările ce ar observa.

În proiectul de sub pertractare, vādēnd eu amenințate și drepturile bisericei mele, me simțesc dator a'mi ridica și eu cuvēntul în contra lui și totodată a implora și sprișinul ilustrei case, în favōrea drepturilor bisericei mele fōrte amenințate.

Fac acēsta nu numai în interesul bisericei, al clerului și poporului meu, dar totodată și în interesul iubitei noastre patrii. O fac atât ca episcop cât și ca membru al aacestei ilustre case: o fac în deplina cunoscință a grelei mele responderi, cu care sunt dator înaintea lui Dumnezeu și a ōmenilor.

Mai înainte de tōte îmi iau voia a declara, că eu nu sunt în contra dotațiunei învățătoresci, pentru care și însumi nīsuiesc în eparchia mea. Ba principal nu sunt nici în contra ajutorării școlilor mai sērace din partea statului; ci încā și doresc acēsta din motivul, că și ōmenii cei mai sēraci contribuiesc la susținerea statului atât cu dările necesare cât și cu serviciul militar, sunt însă în contra pretensiunei ce și-o formēază statul prin proiectul de sub pertractare, de a-și aroga și mai multe drepturi, ca până acuma asupra școlilor confesionale, la cari ar concurge și el cu ajutorul de preste 60 fl. pe an.

FOIȚA.

Gruia lui Novac.

Variantă, culēsă în Țara Oltului de „Ioan”.

I.

Māndru ceriu și sāntu sōre
Strālucea o sērbātōre
Dar sub umbra unui fag
Ședea Gruia lui Novac;
Gruia se cam cugeta
Ēr Novac fi cuvēnta:
Gruio! Gruio! fētul meu
Fōrte-i rēu nāravul tēu,
Cu bețivii te'nsoțesci
Cu tālhari te sfātuesci,
Și nimica nu lucređi!
Lasă-te de tōte-aceste
Că aceste-s fōrte rele,
Că ȑeu și capul țil māncă
Sau seđi în temni'adāncă!
Gruia tōte le-ascultat
Și ședea greu supērat,
Ēr Novac, că i-a grāit

Dōr ți dor de priveghit,
Sau dor de cāsătorit?
Nu mi-e dor de însurat
Ci mi dor de Țeligrad,
Că prin țeri am mai mai umblat,
Da'n Țeligrad n'am călcat,
Și bētrānul ți grāia
Și'n nēcaz mi se jelea,
De-a fi bine, de-a fi rēu
Fă după cuvēntul meu,
Nu face de capul tēu,
Lasă-te de priveghime
Sē nu pui vina pe mine,
Că tu poți încāleca
Țeligradul a-l cerca,
Multe buți a deșerta
Și de mōrte-a te'mbēta,
Apoi turcii te vor sci
Preste tine-or nāvāli
La 'nchisōre te-or bāga
Și ca rob te vor lega,
Tot cu sfōră de mētāsă
Ca și māna ta de grōsă,
Vei sta anii tinereții
Singular în fundul temniții,
Colo la țērmurii mării
Unde-și bagă turcii robii.
Gruia la astea-a tăcut

Dar nimica n'a cređut,
Pe-al sēu tatā n'ascultat
Ci trei cai și-a înșelat,
Un negru ca un harap.
Altul cu stēua pe cap
Al treilea e cam sur
Și face-o țēră singur,
El pe surul se chitesce
Și-l încōrdă, 'mpintenesce,
Bun noroc mēi tatā dulce,
Și făcēndu-și sfānta cruce
S'opintē, calul sbura
Și'napoi nu se uita,
Tot a mers, n'a mai cinat
Māne'n prānđ e 'n Țeligrad,
Gruia meu, Novac a ȑis
Imi făcuși vorba de rīs
Lasă că mē vei dori
Când cu turci te-i întâlni.

II.

Gruia întrā'n Țeligrad
Și de-alungul l'a luat,
În cornul piațului
La birtu'mpēratului
Unde-a fost vinal mai bun
Birtășiță de român,
Ochii sei își trāgāna

Și pe ușă el întra
Cātră Ana așa grāia:
Tu Anișo, crāșmrișo
Adā-mi vinul cu vēdra
Sē ți dau bani cu grāmala
Birtășițatunci i-a dat
Vinul tot nemēsurat,
Dar nu l bea precum se bea
Fund' odată-l întorcea,
Bea de trei ȑile deplin
Și beu trei buți de vin,
Și-o butōnă de vīnars
Dintr'odată că o-a tras
Nici pe fund n'a mai rēmas,
Și māncă o vacă grāsă
Dar n'a pus un ban pe masă,
Când Anișo bani-i cere
Sē făcea că nu pricepe,
Palma'n pumn o prefācea
Preste față o lovia
Sāngele de-o nāpādia.
Birtășița s'a māniat
Și pe el s'a supērat
Haină alb'a lāpēdat
Și în negru se'mbrāca
La 'mpēratul alerga.

(Va urma.)

Acosta pretensiune a statului nu este nici justă, nici echitabilă. Nu este justă, căci statul are datorință a ajuta după trebuință și școlile confesionale mai lipsite și fără a ataca drepturile confesiunilor, căci și confesiunile fac multe și mari servicii bune statului. Dar aceea pretensiune a statului nu este nici echitabilă, căci dacă de exemplu dotațiunea învățătorască în cutare comună mai săracă ar fi numai 240 florini și dacă ar concurge și statul cu un ajutoriu de 60 fl. pentru a completa minimul de 300 fl. cerut prin proiectul de lege, nu ar fi nici decum echitabil, ca pentru ajutoriul de 60 fl. statul să-și arde drepturi când egali, când și mai mari decât ale acelei comune, care contribuie de patru ori mai mult la dotațiunea învățătorască.

Preste acestea, proiectul din cestiune mai lovesce greu și în autonomia bisericilor, slăbind vața și autoritatea confesiunilor, ceea ce are de urmare și slăbirea religiosității în popor și apoi cine nu știe, că acesta este și în detrimentul statului.

Pentru a ne convinge despre acesta, nu avem de cât să aruncăm o privire fugitivă asupra statelor, în cari s'a luat în parte, ori de tot, ingerința confesiunilor din școle, ca se vedem cum se lătesc acolo nefericitele idei socialiste și alte asemenea rele, pe cari nici cele mai puternice guverne nu le pot infrânge.

Dacă la aceste s'ar reflecta cumva, că la noi în toate școlile sunt catichetii pentru propunerea religioasă, rog a nu se trece cu vederea, că nici cel mai distins catichet nu poate clădi atât de mult în cele 2 ore pe săptămână, cât se nu potă strica un învățător puțin religios în celelalte vre-o 30 de ore pe săptămână; ăr de cumva s'ar obiecționa, că statul nu se poate lipsi de dreptul seu de control și de suprăma inspecțiune și asupra școlilor confesionale, rog ărăși se nu se uite, ca și fără ingerința din proiectul de sub întrebare, statul are destul de multă și mare ingerință în toate școlile confesionale pe care o și exercită, începând de la ministeriu prin comisiunile administrative comitatense și prin inspectorii regesci, până la vizitatorii de școle.

Dar afară de acestea, prin atinsul proiect de lege se mai stărbese și o lege regnicolară fundamentală, adevă: articolul de lege 38 din 1868 pentru-că pe când acum citatul articol recunoșce confesiunilor dreptul de a staveri ele inele dotațiunea învățătorilor confesionali, pe atunci prin proiectul de sub pertractare se dă guvernului dreptul de a staveri acele dotațiuni atunci, când însuși dispune ca minimul dotațiunei unui învățătoriu se fie 300 fl. ăr al unui adjunct se fie 200 fl. pe lângă cortel și grădină, și peste acesta mai prevede cuinenele, după anumiți ani de serviciu.

Mai departe pentru-că pe când articolul de lege 38 din 1868 recunoșce confesiunilor dreptul de a-și institui ele inele pe învățătorii lor, pe atunci proiectul de sub desbatere dispune, că acolo unde statul ar contribui cu ajutoriu cât de puțin de peste 60 fl. la lăfa învățătorască, are și el a se ingera la instituirea învățătorilor. Ba în anumite cazuri își arde și dreptul denumirii, ăr în altele dreptul respingerii învățătorilor instituiți prin confesiuni.

În fine pentru-că pe când articolul de lege 38 din 1868 recunoșce confesiunilor și exclusivul drept de disciplină asupra învățătorilor confesionali, pe atunci proiectul de sub întrebare dă statului o foarte mare încurgere și în trebile disciplinare ale învățătorilor confesionali!

Ba și mai mult. Pe când articolul de lege 38 din 1868 numai în acel cas prevede prefacerea unei școle confesionale în școlă comună, când școlă confesională n'ar cerspunde legii și când confesiunea tici după trei admonițiuni făcute din 6 în 6 luni n'ar delătura scaderile indicate, pe atunci proiectul de sub întrebare autorizează guvernul a prefaca școlă confesională în comună și fără cele 3 admonițiuni prevădute în articolul de lege 38 din 1868 chiar și în cazul, când dotațiunea s'ar fi ridicat la minimul pretins de acel proiect, dacă acesta din vre-o cauză nu s'ar putea încassa.

De și proiectul din cestiune mai conține încă multe asemenea ingerințe, cari vatămă foarte drepturile confesiunilor; totuși

nu voiesc a mai abusa de paciența înaltei case cu înșirarea tuturor acolora, căci și din cele deja amintite invederăză lămurit tendența de a ni se lua tot mai mult din drepturile noastre bisericesti, ci mi țin de o mare datorință patriotică a repeți și acum ceea-ce am amintit și la ocaziunea pertractării proiectului, acum lege, despre asilele de copii, că adevă: și acest proiect ca și aceea lege cauzează cele mai mari îngiriri și dureri clerului și poporului eparchiei mele, ceea-ce se pôte lămurit vedé și din presa din patrie cât și din cea afară de patrie, deorece, rin asemenea proiecte clerul și poporul se vede din nou lovit în ceea-ce are mai scump, adevă în bazele desvoltă ei sale.

Cred, că ilustra casă nu mi va lua în nume de rău, dacă cătră toate acestea voi mai aminti, că și clerul și poporul român, a învătă a-și iubi nu numai patria, dar și limba și religiunea sa, întocmai ca și compatrioții sei magiari și de aceea simte nespuse dureri de câte ori vede atăcându se aceste scumpe tesauri ale sale, pre cum se face acesta prin amintitul proiect de lege.

De așera atât eu, cât și clerul și poporul român sperăm a fi sosit timpul ca înaltul guvern al patriei, în loc de atari proiecte durerose să mai vină și cu unele mai favorabile și pentru biserică și naționalitatea română, chemată de sorte în timpuri grele și în împregiurări critice a fi cea mai naturală aliată a națiunei magiare; ăr acesta nu numai în interesul naționalității mele, dar și în acel al iubitei noastre patrii.

După modesta mea părere chiar interesul iubitei noastre patrie ar pretinde atari proiecte de legi, cari să satisfacă justelor așteptări ale tuturor cetățenilor fără osebite de limbă și confesiune, ăr nu de acele cum este și cel de sub pertractare, care pe lângă aceea, că vatămă cele mai vitali interese ale bisericeii, mai impune și sarcini nouă asupra unei părți de popor, și astfel destul de însărcinat cu multe alte greutăți. Din asemenea motive, — eu nu primesc proiectul de sub desbatere.

„Unirea“ din 3 Iunie, a. c. (Nr. 22) scriind despre decursul ședinței din 29 Maiu a. c. a casei magnaților, după ce spune, că opoziția catolică, între care a fost și episcopul Gherlei, a părăsit sala demonstrativ, continuă astfel:

Urmarea a fost, că discuțiunea s'a început, făcând opoziție numai cei trei arhierii ai bisericeii române greco-orientale. Escelenția Sa Miron Romanul și Ilustrățiile Lor dela Arad și Caransebeș, Ioan Meșianu și Nicolae Popea. Ei au ținut să rămână în sală până la capăt. Și atitudinea lor a fost demnă și bărbătească totodată. Ei au arătat fără încunjur și fără șovăire, că în proiectul guvernului nu ved alta, decât o ciointare a autonomiei bisericesti garantate în legi și un nou atentat asupra naționalității și limbii românesce.

Suntem recunoscători numiților arhieriei pentru ținuta lor. Ne pare numai rău, că din pricina ss. sărbători nu am putut vedé alătura cu dēnșii și pe toți trei arhieriei nostri. *)

Cu atât mai mult ne-a măchit ținuta ministrului și a presei magiare față cu numiții prelați. Ministrul Csáky a denunțat direct autoritățile scolare confesionale române ca nepatriotice și indirect a aruncat această gravă imputare și numiților trei arhieriei dicēnd, că proiectul din cestiune nu mai aceia pot să-și facă opoziție, cari nu sunt buni patrioți. Ținuta presei magiare apoi e revolută. Toate foile își bat joc de arhieriei române, până și cele mai seriose. „P. Napló“ numesce vorbirile prelaților greco-orientali „agitătore“, și se miră, cum de poporul românesc nu se lasă nici după atâtea ațări a fi răpit la escese, la revoluție.

Are drept „Pesti Napló“. După atâtea insulte, după atâtea prigoniri, după atâtea nedreptăți, ce se fac acestui biet popor românesc aici în casa, în țara lui, e într'adevăr de mirat, cum de nu se lasă a fi răpit la escese, la revoluții. Dar se vede, că Dumnezeu, care a supus poporul românesc la grave ispite, i-a dat și putere ca să le pôte pravea.

*) Arhieriei române gr. or. încă au avut sărbători.

Revista politică.

În desbaterile de Sâmbătă ale delegațiunei ungare s'au resuscitat relațiunile externe ale monarhiei noastre și despre emigrările în masse la America. Cât privește relațiunile externe, ministrul Kalnoky a declarat, că legăturile dintre monarhia noastră, Germania și Italia n'au suferit nici o schimbare. De aceea nici n'a fost cauză M. S. să accentueze deosebit despre tripla alianță în vorbirea, cu care a primit delagațiunile. Cu celelalte puteri de asemenea stă monarhia noastră în relațiuni foarte amicale. Simțământul siguranței și speranța în menținerea păcii se întăresc tot mai tare. Maj. Sa n'a atins în vorbire despre statele balcanice, pentru că acolo lucrările se desvoltă normal. Încât privește emigrațiunea ea în adevăr e foarte mare. În primul loc emigrăză mai mulți din Ungaria, apoi urmăză Boemia. Causa emigrării însă nu e a se căuta în situațiunea politică, ci în miseria care domnesce.

În comisiunea militară s'a primit proiectul de rezoluțiune a lui Pulszky, ca ministrul de războiu să așternă planurile, preliminarul de spese și un raport pentru înființarea academiei militare în Ungaria.

Scirile din Sofia anunță, că marea Sobrană bulgară s'a închis, terminându-și lucrarea de revisuire a constituției. Modificările principale, cari s'au realizat sunt următoarele: succesorii actualului prinț vor continua a păstra religia părinților sei și numai al doilea moștenitor va fi crescut în religia ortodocșă, — este prima modificare, ăr a doua este reducerea numărului deputaților la jumătate. Afară de acestea s'au mai votat și câteva dispozițiuni nouă, cari n'au fost cuprinse în Constituția de până acum:

1. S'a stabilit legalmente titlul de alteță regală pentru prinț și pentru moștenitorul tronului. 2. Prințul va putea se acorde decorațiuni pentru merite. 3. În împregiurări de mare urgență prințul va putea să contracteze împrumuturi până la suma de trei milioane de franci și să facă cheltuieli până la un milion pe răspunderea sa, fără autorizarea prealabilă a camerei, dar sub rezerva încuviințării din partea acesteia. 4. Mandatul deputaților Sobraniei se prelungește dela trei la cinci ani. 5. Sobrania va avea dreptul de a spori, dacă va crede necesar, numărul miniștrilor. Acestă din urmă dispoziție se va pune în aplicare foarte curēnd, creându-se portofolii separate pentru agricultură și pentru lucrările publice.

Camerile române și-au terminat lucrările. Mesagiul regal de închidere a sesiunei corpurilor legiuitoare, care s'a cetit atât la cameră cât și la senat, felicită pe reprezentanții națiunei pentru sârguitoarea și rodnică muncă, ce au desvoltat în această sesiune, votând reforme importante și binefăcătoare țării, ca de pildă legea tocnelilor agricole, legea clerului mirean, legea gendarmeriei rurale, legea măsimului, legea sanitară, legea recrutării și a pozițiunii sub-oficierilor etc.

Mesagiul amintesce apoi fericitul eveniment al căsătoriei principelui moștenitor cu principesa Maria de Edimburg și termină enumerând un șir de proiecte importaute și necesare propășirii statului românesc, cari vor fi aduse înaintea parlamentului în viitoarea sesiune ordinară.

Programă de ceremonie.

Investitura Inalt Prea Sântiei Sale Părintelui Ghenadie, ales metropolit primat, s'a făcut după următorul program:

Vineri, 21 Maiu curent, la orele 2 1/2 se aflau la palat:

Inaltul cler, domni miniștri, domni senatori, domni deputați, înalta curte de casațiune, înalta curte de compturi, consiliul comunal, dl prim-președinte, președinții, dl procuror-general și procurorii curții de apel, dl prim-președinte și prim procuror al tribunalului de Ilfov, d-nii secretari generali și directori ai ministerelor, dl comandant al corpului II al armatei cu d-nii generali și coloneli șefi de corpuri prezenți în Capitală.

La orele 2 o trăsura regală era în curtea Sântei Mitropolii la dispozițiunea Inalt Prea Sântiei Sale metropolitului primat.

La orele 2 3/4, Inalt Prea Sântia Sa a luat loc în trăsura.

Cortegiul a pornit de la Sânta metropolie în ordinea următoare:

1. Dl prefect al poliției capitalei;
2. Două plutone de cavalerie;
3. Amândoi protoereii capitalei;
4. Trăsura regală cu Inalt Prea Sântia Sa metropolitului primat;
5. Alte două plutone de cavalerie.

La dreapta și la stânga trăsurei Inalt Prea Sântiei Sale metropolitului primat era câte un maior.

La intrarea Inalt Prea Sântiei Sale în curtea palatului, garda a eșit, prezentând arma și musica militară a intonat spre rugăciune.

La peron, Inalt Prea Sântia Sa, a fost întâmpinat de dl adjutant de serviciu și în capul scării de onore de cătră dl prefect al palatului, ăr de acolo a fost condus de cătră dl prefect al palatului și de d-nii adjutanți regali în salonul de primire.

Anunțându-se sosirea Inalt Prea Sântitului metropolit primat, M. S. regele, precedat de toți domni adjutanți și dl prefect al palatului, face intrarea în sala tronului.

După ce Maiestatea Sa s'a suit pe tron, dl ministru al cultelor și instrucțiunei publice a condus pe I. P. S. Sa alesul metropolit primat din salonul de primire până în fața tronului. Acolo archidiaconul I. P. S. S., care ținea cărja noului ales metropolit primat, îl îmbracă cu mantia, ăr dl ministru al cultelor, luând cărja o remite în mâna Maiestăței Sale și dă cetire diplomei noului ales. Maiestatea Sa încredințază cărja Inalt Prea Sântiei Sale metropolitului primat, care mulțămesc Maiestăței Sale.

După ce Maiestatea Sa regele s'a retras I. P. S. Sa metropolitul a fost reconduc la sânta metropolie în aceeași ordine și cu același ceremonial, care a presidat la sosirea cortegiului la palat, cu deosebire numai, că Inalt Prea Sântia Sa a fost însoțit în trăsura de dl ministru al cultelor și instrucțiunei publice și precedat:

1. De cătră protoerei Capitalei;
2. De cătră Prea Sântiei episcopi eparchioți în două trăsuri regale;
3. De cătră dl primar al capitalei, și
4. De cătră archidiaconul care a ținut cărja I. P. S. Sale, însoțit de alți doi diaconi.

În acest timp toate clopotele bisericelor capitalei au sunat.

La ușa bisericeii Sântei metropolii Inalt Prea Sântitul metropolit primat a fost primit de cătră Prea Sântiții episcopi și arhieriei și apoi a urmat rugăciunea obicinuită.

Noutăți.

Medaliă comemorativă. Academia Română a bătut o medaliă în bronz comemorativă a morții regretatului ei președinte G. Barițiu. Medalia are pe o parte figura ilustrului bărbat, pe cealaltă parte inscripțiunea: „Academia Română, lui George Barițiu, Maiu 1812—1893“.

Infrumșetarea Sinaiei. Eforia spitalelor din România a cerut corpurilor legiuitoare autorizățiunea să facă un împrumut de 1

milioni pentru înfrumusețarea Sinaiei. În senat dl dr. Florea Teodorescu a combătut cheltuielile; ér dnii V. A. Urechă și D. A. Sturdza au spriginit proiectul. În urmă acelea s'a votat și astfel efortul s'a autorizat a face împrumutul.

Liga din București. Comitetul ligei s'a constituit asăz, astfel: Președinte V. A. Urechă Vicepreședinte: Ionel Grădiștean; Cassariu: Periețanu-Buzău. Secretari: I. Bianu și I. Lupulescu.

Localul universității din Iași. Duminecă s'a făcut la Iași, cu mare solemnitate, punerea pietrii fundamentale a noului local al universității de acolo.

Au asistat la această ceremonie prinipele Ferdinand, dnii miniștri L. Catargiu, P. Carp și Tache Ionescu.

Conferință solemnă. Societatea „Academia ortodoxă pentru literatură, retorică și muzică bisericească” a dat în seminarul archidieceșan din Cernăuți Vineri în 21 Maiu (2 Iunie) o „Conferință solemnă” cu un program bogat și variat de 13 puncte constând din disertațiuni, declamări, muzică și cântări. Punctul 2 din program e: Concert religios: „Cu trupul lui Christos” comp. cu D-Moll de G. Dima.

Camera din Paris, în discuția proiectului relativ la circumscripțiile electorale, a adoptat un amendament al dlui Bazille, că mandatul de deputat este incompatibil cu ori ce funcțiune publică retribuită, în care se cuprinde și funcția de ministru al religiunii (preot). Sunt exceptați miniștrii, subsecretarii de stat și persoanele însărcinate cu misiuni temporare.

În urma acestui vot vre-o 60 de deputați, aparținând marilor administrațiuni ale statului și ale căilor ferate, nu vor mai fi eligibili. Printre aceștia trebuie numiți domnii Casimir, Pérrier, Léon Say și Henri Schneider.

Manifestație pentru țarul. Cu ocaziunea petrecerii țarului la Moscova, mai multe deputațiuni au prezentat iconele sfinte, manifestări care însemnă, că populațiunea chemă binecuvântarea Căruului asupra țarului. M. Sa a mulțumit și a ținut binecuvântările Căruului și sunt de cel mai mare ajutor.

Împăratul a adăugat, că se simte fericit de a petrece la Moscova. Densul a ținut apoi mareșalului nobilitar, că ultimii 10 ani au trecut în mod fericit și speră, că cu ajutorul lui Dumnezeu vor trece și în viitor.

Cas de moarte. Vineri sara, în 2 Iunie n. a reposat băiatul dlui Dumitru Stefan, funcționar la „Albina”, cu numele Camil George, în cea mai fragedă etate. În morământarea a fost Duminecă d. a.

Invitare. Corpul învățătoresc dela școala gr. or rom. din Tilișca invită la petrecerea de vară, ce o va aranja cu elevii acelei școle Duminecă în 30 Maiu st. v. a. c. în „Ariniu grădinar” — pe toți binevoitorii și amicii școlei. La cas de timp nefavorabil petrecerea se va ține în edificiul școlei. Inceputul atât afară, cât și în școală va fi la 2 ore p. m. Contribuiri maritimose benevole se primesc cu mulțumită și se vor conta pe cale gharistică. Venitul curat se va destina fondului școlar. Invitări speciale nu se fac. În pauză va fi o mică producțiune de cântări și declamări.

Tilișca, în 24 Maiu 1893.

Corpul învățătoresc.

Correspondențe particulare ale „Telegrafului Român”

Jurul Mediașului, 20 Maiu, 1893.

M. On dle redactor! Noi, cei din provincie privim sficioși la toate evenimentele ce se desfășură pe terenul politic și bisericesc, binecuvântăm pe cei ce lucrează fără interm înstrăinați, în favorul nostru și ne simțim înstrăinați, ne depărtăm tot mai mult în simpatiiile noastre de cei ce simulează binele poporului nostru și voesc a-l sucumba pe cale „onestă”. Durere, că puțini

avem, pe cari să-i putem binecuvânta. Astăzi poporul românesc nu mai e cel evlavios și blajin de odinioară, e nemulțumit și moros cu alții și cu sine însuși; el, care până acum nu cunoscuse pisma, vede în sine un nou sentiment născut, începe a învidia pe altă națiune pentru favorurile de cari se bucură și fiind că membrii ai acelei națiuni sunt conlocuitorii densului, nu-și poate da seama, cum de aceia sunt protegiați sortii; poporul nostru se întrăbă de un timp încoco, cum de înțelepții dela cărma statului nu vedă această împărțire neegală sau nu voesc să o vadă? E așea numita sau nu voesc națională, care îl îndemna a pune astfel de întrebări, conștiința națională s'a trezită de-a binele, asta o vedem noi cu toții și ne bucurăm, o vedem însă și străinii și se întristază.

Locul, unde se cultiva conștiința unei națiuni e școala, care isvor de apă vie, care curăța din ori-ce popor ruinele întunecimei spirituale și-l avântă spre tot ce-e mai nobil și sublim. Acest isvor — deși pe pământul nostru — voesc să și-l facă de proprietate alții — căci ce alt scop poate avea legea pentru salarizarea învățătorilor? Instruirea limbei, perțarea conștiinței naționale prin prefacerea scolilor în școle de stat... Știu, cei ce au făcut legea, că poporul nostru în foarte multe părți e sêrac nap și voesc a se folosi de împregiurarea acosta în interesul lor; noi le vedem totă și resignați tăcem așteptând, ca cei ce sunt puși preste școlile noastre, cei de un sânge cu noi să vegheze și să îndrepteze ce pot. Biserica, sprigul moral al școlei, teșaurul, ce dă hrană sufletescă credincioșilor ei, e amenințată tot din partea înțelepților dela cărmă, carolă a fi activi, a face reforme cu tot dinadinsul fie bune, rele, numai să fie! Dacă ne gândim că toate întrunirile noastre, toate jalbele trimise vor fi de a surda și noi vom fi stingheriți și în ce ne este mai prețios și mai sânt — atunci nu ne va prinde mirarea, când murmurul de nemulțămire al poporului nostru va crește mereu.

A cui stare e mai gravă în mijlocul acestor împregiurări, ca a preoților? Ei au chemarea de a altui în popor sentimente nobile, de a-i câștiga prin școlă cultura intelectuală ér prin sânta bisericească cultură de inimă, a cărei lipsă se simte atât de evident la alte popore. Preotul are să desvôle în prima linie facultățile înăscute românilui, pentru cari îl pismuesc streinii, frumoșă, dar grea chemare are un preot! Postulatele impuse sunt atât de grele și multe, încât nu le pot înțelege politicii înțelepți, vêslași, ce nu cunosc marea, și totuși se încercă a și căuta norocul pe ea.

Și totuși sunt preoții, cari îndură cele mai multe neplăceri, cele mai multe imputări. Din partea magiarilor li sê impută, că sunt agitatori, că revoltă poporul cel bun și pacinic, sê timbră de ômeni rîi și zavistioși... asta însă nu ne prea dore, căci suntem deprinși a nu fi recunoscuți din partea lor ca ômeni activi. Dar, când ômeni de un sânge cu noi susțin ca regulă, că „preoții rêvnesc unii la viața comodă, alții la acuirea de averi alții sê indestulesc ca să remănă ce au fost înainte cu deci de ani” — când vedem astfel de imputări grave și la tot casul nemeritate făcute la adresa preoților, trebuie să ne întristăm și să ne luăm noi pe noi în apărare.

Cea mai dificilă și cea mai reu remunerată carieră e a noastră — noi trebuie să fim și economi ca să putem exista, căci statul nu ne plătesce, consistoriul nu poate — ér poporul nu are mijloce. Noi preoții suntem economi pentru de a ne asigura existența, și nu pentru de a ne asigura averi. Preoții auți — ajunși la avere prin oficiul de preot sunt corbi albi pe la noi și chiar și acești preoți nu-și negliă datorițele față de școală și de biserică

dovadă, că în zilele trecute preoții auți și neavuți alergau la adunări în fruntea poporului, ca să-și manifeste displăcerea față cu reformele bisericesci. Dacă se impută, că preotul e „comod și nu voiesce a se strica cu poporul”, trebuie să afirm, că imputarea acestor erări e făcută fără luare în considerare a poziției lui grele, când în comună sunt și români de altă confesiune. Un preot nu poate fi conștient și sever din samă afară față de poporeni întru ducerea în depănire a înaltelor ordonațiuni, fără de a simți blăstămătură și vină pentru confesiunea. Dacă însă e strict, și va perde poporeni, i se va imputa, că e indiferentismul religios și la tot casul nu va fi un păstor conșciu de chemarea sa.

Noi — organele subalterne — ne vom face datorița așa cum ne ținem datori a fi aice, mai întâi ca români, apoi ca fi ai biserice, credem însă totodată că în cestiunea salarizării învățătorilor esmiterea unui comisar, fie acesta inspector școlar suprem, fie asesor consistorial, e de o necesitate absolută.

În numele multor preoți:

Ch.—

Din viața noastră constituțională bisericească.

Raportul administrat. protopresb. al tractului Alba-Iulia, Nicolau Ivan, la sinodul protopresbiterial, — ținut în 25 Februarie a. c.

(Urmare).

Casa parohiale.

În întreg tractul protopresbiterial sunt numai 13 și anume în Alba Iulia oraș, Gârbova, Magina, Cricău, Geoagiu, Hepria, Cârna, Păcliaș, Tibru, Mesentea, Ighiu, care de presente e închiriată în folosul biserice, și în Ighiu și Telnă, cari din erore sau dor din prea mare lăcomie sunt intabulate pe numele ereșilor repozatului protopresbiter Rațiu. Spre a veni bisericile în posesiunea caselor parohiale a cerut ca pe calea procesului să fie restituite în drepturile avute, și Ven. consistoriu a și încuviințat cererea. Casele amintite afară de cea din Alba-Iulia oraș, Ighiu și Gârbova sunt preste tot slăbuțe și necorespunzătoare pentru locuința preoților și ar fi de dorit, ca și acestea să se renoveze și adopteze ca să corăspundă pentru locuința preoților, — ér în celelalte comune ar trebui născut ca să se înființeze un fond cât de micuț, care să servescă de basă la o eventuală necesitate. Acum aprăse toți parochii locuiesc în case proprii, dar trecând unui și altul din viață și venind parochi din alte comune aceia nu vor avé unde să-și plece capul.

Singur împregiurarea acesta va îngreuna mult, ca să se ocupe postul de paroch prin un bărbat calificat și așa de sine urmăză necesitatea, că poporul să se lipescă de un om cu mai puțină calificațiune din comună nefind în stare a edifica o casă așa preste nopte, ér ômeni calificați de sigur nu se vor prea îmbulzi la o parochie în care să nu aibă nici locuință, fiind și altcum dotațiunea parochiilor nesuficiente de a mulțami, trebuințele cele mai moderate.

Pădurile bisericilor.

În anul trecut s'a vândut la licitație publică pădurea biserice din Gârbova cu suma de 750 fl. și banii sunt depuși la V. consistoriu archidieceșan până la edificarea biserice, ér licitația din Craiva, în care s'a vândut pădurea cu un preț necorespunzător nu s'a aprobat din partea ven. consistoriu și a rămas ca în anul acesta să se escrie licitație nouă.

Asemenea s'a conces pentru 1893 ca să se taie pădurea biserice din Metesiu și sunt rugările înaintate dela Tibru, Cricău, Teușiu și Găureni, cari probabil se vor încuviința.

Am luat dispoziții, ca pădurea biserice din Telnă, care prin strămbătate au trecut pe numele școlei comunale să se restituie biserice, asemenea va trebui să se facă în multe locuri regulări cu privire la castru, cartea funduară, plan de exploatare, ce într'un an de zile nu puteam să fac.

La pertractarea pentru segregarea din Cetea am dobândit ca pădurile din Cetea să nu vie sub segregare și totuși biserica și școala să-și capete părțile ecuivalente. Pentru Ighiu s'a realizat 4 jugere pentru biserică și 2 jugere pentru învățătorul nostru. Vom căuta, ca pretutindenea unde se fac segregări să validăm dreptul biserice mai cu sêmă ca Ven. consistoriu m'a denumit pentru toate comunele de reprezentante. Cât pentru pădurile comune în tractul Lupșei în decursul anului s'au inițiat pertractări la fața locului ca să se separeze pentru de a dispune fie-care după plac de avutul său.

Comasarea decurge din Mesentea. La pertractarea în fața locului, locurile biserice s'au clasificat drept porțiune canonică, care nu va fi micșorată nici în cantitate nici în calitate și garanța cea mai bună o avem atât în simțul de dreptate al judecătorului, cât și în al domnului de pământ, care fiind un bărbat al biserice noastre, cu ori-ce preț va căuta ca să fie scutit de desăcre.

În Geoagiu de sus asemenea curge comasarea și fiind că o parte a aversei biserice nu este indusă corect pe numele biserice, va trebui ca să caut și acolo regularea aversei, deși parochul prea slabă mână de ajutoriu 'mi pînde da, ba nici cu deslușiri nu-mi poate servi, fiind om de lumea veche și rămas în ale administrației cu desăvârșire.

(Va urma.)

PARTEA SCIENTIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Țera noastră.

Descriere populară a Ardélului.

de

Silvestru Moldovan.

(Urmare.)

Din veste din poveste se spune, că odinioară, în vremile de de mult, când prin țara noastră trăiau uriași, Răzeatul a fost cu vîrf, ca celelalte piscuri. Sê spune apoi, că un uriaș, care locuia în ținutul acesta, trăind în dașmănie cu alți uriași, vecini de-ai sîi, a aruncat odată cu mînie un plug de fer după unul din ei și ferul lovindu-se de munte, i-a răzezat vîrful.

Așa a devenit Răzeatul cu vîrful ciuntat, cum îl vedem azi.

Dacă ne urcăm pe acest vîrf, care este de 2477 m. de înalt și este însemnat de cătră inginerii militari cu o grămadă (piramidă) de petri, vom avea o privire largă și frumoșă, cu deosebire dacă va fi vremea senină. Spre răsărit și apus, precum și spre mîedăși vom zări piscurile munților Paring, Cerna și Vulcan, văile adânci ale Jiurilor și a rîului Lăpușnic, apoi o mulțime nenumărată de văi laterale și afundături, printre cîstele păduroșe și stîncile pleșuve ale acestor munți; spre mîedănopte vom cuprinde cu o singură privire Valea Hațegului, cu mulțimea de sate, cu apele ei, ca nește căi argintii, cu verțura sămănturilor, rădiurilor și pometurilor de pe suprafața ei. Iar mai spre mîedănopte privirea ne pătrunde în valea Streiului și a Mureșului și sê opresce de ramurile de preste Mureș ale Munților-Apuseni, cari sê desemnăză plăcut în zarea albăstrie a depărtării.

Asemenea priviri frumoșe mai avem și de pe alte piscuri. Astfel la pîtele munților, la Suseni, care este un prediu (cătun) al comunei Riu de Mîră, sê află o stîncă (un colț), de pe vîrful căreia ne putem bucura iarăși de una din cele mai frumoșe priveliști asupra Vălei Hațegului.

Stîncă este incununată cu o frumoșă ruină de cetate, cetatea Colțului, „care, după cum ăice un scriitor, privesce în jos dintre verdéța pădurii, ca un monument de mormînt al vremilor trecute”. Cetătuia a fost a familiei Kendefi, care este de origine română și s'a numit odinioară Căndea.

În cărțile bătrâne nu sê află însemnat, că între zidurile acestei cetăți s'ar fi petrecut cândva lupte și fapte vitejesci, dar vorba din bătrîni

scie să ne spuie o frumoasă poveste despre o întâmplare de aici.

Odinoriă, așa se spune, stăpâna cetății Colțului era Iléna Cădea, o fată feică, frumoasă ca dienele din povești. Erau atunci vremuri grele; asupra strămoșilor noștri năpădiseră cete sălbătice de Tătari. Românii s'au luptat cu ei vitejește și i-au alungat din hotarele lor, dar vai, mulți dintre ei au căzut prinși și au fost duși în robie. Între aceștia a fost și iubitul Ilenei. El a fost prins în focul luptei și răpit de Tătari și nimenea nu scia, că unde se află. Iléna, care se topia de dorul lui, ședea adese-ori pe zidul cetății și privia, privia înduioșată în depărtare, dora-l va zări venind acasă. Odată ședând ea astfel pe zid și privind la cele văi, cari îi păreau pustii și cernite de jale, o cuprinse un somn ușor și adormi. Și ce să veți! În somn îi s'a arătat iubitul și i'a

spus, că atunci va scăpa din robie, când ea va aduna atâta aur, cât se ajungă până acolo, unde e ținut el prins.

Iléna nu scia, cum se înțelegă visul și nici nu prea credea în el. Dar iubitul ei îi s'a arătat și a doua și a treia oară în vis. Acum Iléna se hotărî să lucre, să lucre mult, ziua și noaptea, ca să câștige aurul trebuincios.

Și s'a apucat Iléna de tors și torcea, torcea cu mare sirguintă, ziua și noaptea. Și din ce îi se sporia tortul, dintr'ia se simția îndemnată mai mult la lucru. Odată într-o noapte nstelată, luminată de rațele aurii ale lunii, ea ședând în foisorul cetății atârnat pe marginea stâncii, torse mult, până ce trecu de meșul nopții. Și ce să vadă? Tortul, ce l'a tors după meș de noapte era din fire de aur și dacă torcea ori când după meșul nopții, se alegea tot fire

de aur. Așa torcea ea noapte de noapte când odată, înspre cântători, cine-i prinde fusul, ce sfârșia în josul foisorului? Era iubitul Ilenei, care în momentul când firele de aur au fost atât de lungi, cât se ajungă până la locul, unde era el prins, i-au pocnit lanțurile de pe trup și el a putut să alerge acasă, în brațele iubitoare ale Ilenei. *)

Bibliografie.

În tipografia și fonderia de litere Toma Basilescu din București, a apărut: *Congresul geografic dela Stuttgart* (4—10 Aprile st. n. 1893). Dare de samă de George Ioan Lahovary, secretar general al societății geografice române.

*) Vezi: Kővári Tört. reg. vol I.

Posta redacțiunii.

X. Y. în Z. Nu se poate publica. Răfuși-Ve cum puteți cu respectul diar.

Dlul N. M. în Cl. „Țara noastră”, se reproduce precum presupuneți, în volum separat. Red.

Loterie.

Sâmbătă, în 3 Iunie n. 1893.

Viena: 88 12 38 50 47

Timișoara: 28 44 53 10 40

Bursa de Viena și Pesta.

Di 31 Maiu n. 1893

	Viena	B-Pesta
Galbeni împărătești	5.82	5.82
Napoleon-d'ori	9.82	9.78
Bonuri rurale ung.	96.—	96.50
„ croate-slavone	—	97.50
I. prumut cu premiu ung.	—	148.—

Mersul trenurilor pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiu 1893.

Budapesta — Arad — Teiuș											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	10.—	8.05	2.15	pl. Viena	sos.	6.20	7.20	3.—	—	—
—	—	8.10	1.56	9.30	Budapesta	↑	7.25	1.20	5.50	—	—
—	—	10.04	4.02	1.05	Szolnok	↑	4.15	11.15	2.21	—	—
—	—	3.45	6.57	5.24	Arad	↑	11.18	8.20	9.05	—	—
—	—	—	—	—	pl. } sos.	↑	10.46	7.20	8.40	—	—
—	—	4.30	2.34	5.46	Glogovaț	↑	10.34	7.01	8.30	—	—
—	—	4.42	2.34	5.57	Gyorok	↑	10.11	6.20	8.08	—	—
—	—	5.03	3.34	6.19	Pauliș	↑	9.58	5.50	7.57	—	—
—	—	5.14	3.58	6.30	Radna-Lipova	↑	9.44	5.28	7.46	—	—
—	—	5.32	4.20	6.48	Conop	↑	9.10	—	7.17	—	—
—	—	5.56	—	7.12	Bérvava	↑	8.54	—	7.02	—	—
—	—	6.12	—	7.27	Soborșin	↑	8.03	—	6.24	—	—
—	—	6.58	—	8.07	Zam	↑	7.28	—	5.53	—	—
—	—	7.26	—	8.33	Gurasada	↑	7.—	—	5.28	—	—
—	—	7.52	—	8.57	Ila	↑	6.49	—	5.17	—	—
—	—	8.08	—	9.13	Branicica	↑	6.24	—	4.55	—	—
—	—	8.26	—	9.29	Deva	↑	5.59	—	4.33	—	—
—	—	8.52	—	9.53	Simeria (Piski)	↑	5.43	—	4.17	—	—
—	—	10.—	—	10.19	Orăștia	↑	4.42	—	3.30	—	—
—	—	10.25	—	10.50	Șibot	↑	4.20	—	3.08	—	—
—	—	10.44	—	11.16	Vințul de jos	↑	4.58	—	2.36	—	—
—	—	11.58	—	11.44	Alba-Iulia	↑	3.40	9.40	2.19	—	—
—	—	11.29	7.05	12.06	Teiuș	↑	3.04	9.05	1.39	—	—
—	—	11.56	7.40	12.38	pl. } sos.	↑	—	—	—	—	—

Budapesta, gara de vest — Orșova — Verciorova											
Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Orient. Espres	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
9.06	11.—	9.—	9.15	4.15	pl. Viena	sos.	6.15	2.45	3.16	7.05	6.35
Vineri	1.55	8.25	2.35	6.30	Budapesta	↑	7.10	9.14	10.27	1.20	8.50
5.18	5.20	7.59	4.24	3.36	Timișoara	↑	9.50	5.50	5.13	7.50	11.20
—	6.15	8.25	5.25	9.30	Caransebeș	↑	9.20	—	5.07	7.42	3.28
—	9.35	10.41	8.23	3.30	Băile-Herculane	↑	6.22	—	12.53	5.31	11.05
11.28	—	12.52	10.58	7.36	Verciorova	↑	3.40	—	12.53	3.21	5.14
12.09	—	1.25	2.10	—	București	↑	2.26	—	12.10	2.10	—
10.55	—	11.40	—	—	—	—	—	—	4.03	5.50	—

Cucerdea — Oșorheiu — Reg. săs.											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	2.35	8.15	3.11	8.58	Cucerdea	↑	7.40	2.37	8.25	1.18	—
—	3.26	9.01	3.57	9.44	Ludoș	↑	6.55	1.51	7.36	12.22	—
—	5.07	10.27	5.23	11.11	Oșorheiu	↑	5.30	12.25	5.54	10.35	—
—	5.50	10.42	5.36	—	Reghinul-săs.	↑	5.18	9.35	5.05	—	—
—	7.25	12.15	7.15	—	—	—	3.50	8.—	3.22	—	—

Simeria (Piski) — Hunedóra											
Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară	Tren de povară
6.15	10.35	4.20	9.50	—	Simeria	↑	5.30	10.25	3.10	8.49	—
6.38	11.54	4.43	10.08	—	Cerna	↑	5.14	10.05	2.54	8.29	—
7.13	12.20	5.18	10.32	—	Hunedóra	↑	4.50	9.38	2.30	8.—	—

Brașov — Chezd-Oșorheiu											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
5.46	8.50	—	3.10	—	Brașov	↑	8.18	1.49	—	—	6.56
6.19	9.31	—	3.53	—	Prejmer	↑	7.48	1.11	—	—	6.18
7.11	10.32	—	5.03	—	Sepși-S.-Georgiu	↑	7.02	12.10	—	—	5.17
8.31	12.08	—	6.40	—	Covasna	↑	5.46	10.34	—	—	3.39
9.08	12.54	—	7.26	—	Chezd-Oșorheiu	↑	5.—	9.38	—	—	2.33

Murăș-Ludoș — Bistrița											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
4.—	9.10	—	4.20	—	Murăș-Ludoș	↑	6.46	7.21	—	—	—
6.48	12.41	—	—	—	Țaga-Budatelic	↑	4.14	4.50	—	—	—
9.59	4.55	—	—	—	Bistrița	↑	—	1.16	—	—	—

Arad — Timișoara											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	6.25	11.30	5.58	—	Arad	↑	9.44	3.45	10.55	—	—
—	7.32	12.47	6.46	—	Vinga	↑	9.02	2.41	9.46	—	—
—	8.42	2.04	7.39	—	Timișoara	↑	8.—	1.11	8.15	—	—

Simeria (Piski) — Petroșeni — Lupeni											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	6.—	11.28	4.10	—	Simeria	↑	10.3	3.24	9.35	—	—
—	7.21	12.48	5.39	—	Hațeg	↑	9.02	2.03	8.25	—	—
—	9.45	3.40	8.48	—	Petroșeni	↑	5.56	11.26	6.16	—	—
5.15	—	4.05	—	—	—	—	—	9.58	—	8.38	—
6.20	—	5.10	—	—	Vulcan	↑	—	9.07	—	7.45	—
6.40	—	5.30	—	—	Lupeni	↑	—	8.35	—	7.15	—

Budapesta — Predeal											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
10.—	8.05	8.05	—	2.15	pl. Viena	sos.	3.—	1.55	3.—	7.20	6.20
8.25	1.55	3.20	5.50	9.15	Budapesta	↑	6.20	7.30	6.35	1.50	8.40
11.38	4.14	6.50	8.57	11.19	Szolnok	↑	2.55	5.23	3.31	11.46	4.47
2.12	5.53	—	11.33	12.50	P. Ladány	↑	12.06	3.46	1.16	10.05	2.24
3.53	7.08	12.05	1.50	2.12	Tr. de per-sone	↑	Tr. de per-sone	2.25	11.04	8.43	12.09
4.—	7.15	—	2.24	2.19	Oradea-mare	↑	2.18	10.44	8.38	11.51	—
4.30	7.43	1.02	3.03	2.49	Mező Telegd	↑	—	1.52	10.07	8.13	11.17
5.22	8.18	2.14	3.46	3.24	Rév	↑	—	—	9.30	—	10.42
5.45	—	2.50	4.07	—	Bratca	↑	—	1.26	9.10	7.47	10.23
6.34	9.07	3.54	4.53	4.17	Ciucia	↑	3.53	—	8.31	7.08	9.51
7.12	9.37	4.53	5.32	4.50	Huiedin	↑	2.58	12.47	7.53	6.39	9.12
8.01	—	6.24	6.24	—	Ghimbău	↑	1.13	—	6.53	—	8.17
8.29	10.37	6.59	6.59	5.55	Cluș.	↑	12.17	11.01	6.14	5.25	7.40
8.46	11.10	—	8.40	6.11	Apahida	↑	—	10.45	5.14	4.48	6.52
9.05	11.32	—	8.45	6.27	Ghiriș	↑	—	—	4.45	4.23	6.34
10.08	12.50	—	10.21	7.28	Cucerdea	↑	—	9.23	3.18	3.—	5.26
10.37	1.25	—	11.09	7.50	Ujóra	↑	—	8.54	2.31	2.08	4.52
10.56	1.43	—	11.17	—	Vințul-de-sus	↑	—	—	2.13	2.—	2.34
11.04	1.52	—	11.26	—	Aiud	↑	—	—	2.05	1.51	4.28
11.28	2.18	—	11.54	8.17	Teiuș.	↑	—	8.24	1.35	1.23	4.07
11.45	2.40	—	12.18	8.33	Crăciunel	↑	—	8.07	1.08	12.45	3.47
12.15	—	—	12.58	8.38	Blas	↑	—	8.—	12.28	—	2.49
12.44	—	—	1.34	—	Micăsasa	↑	—	—	11.57	—	2.27
12.59	—	—	1.51	9.09	Copșa-mică	↑	—	7.31	11.42	—	2.13
1.35	—	—	2.29	—	Mediaș	↑	—	11.06	—	—	1.39
1.51	—	—	2.48	9.42	Elisabetopole	↑	—	6.57	10.4	—	1.18
2.12	—	—	3.03	9.44	Sighișoara	↑	—	6.55	10.31	—	12.53
2.31	—	—	3.26	9.59	Hașfalău	↑	—	6.42	10.09	—	12.37
3.04	—	—	4.07	10.22	Homorod	↑	—	6.21	9.31	—	12.06
3.46	—	—	4.49	10.51	Agostonfalva	↑	—	5.54	8.53	—	11.29
4.04	—	—	5.35	11.13	Apața	↑	—	5.34	8.23	—	11.03
5.26	—	—	7.23	12.26	Feldioara	↑	—	4.29	6.55	—	9.46
6.10	—	—	8.09	12.58	Brasov	↑	—	3.56	6.09	—	9.04
6.41	Tr. de per-sone	—	8.43	1.15	Timiș	↑	—	3.40	5.42	—	8.37
7.17	—	—	9.18	1.34	Predeal	↑	—	3.19	5.07	—	8.03
8.—	—	—	10.05	2.09	București	↑	—	2.48	4.20	—	7.23
—	11.—	5.15	—	2.19	—	—	10.17	2.18	—	6.58	—
—	12.29	5.57	—	3.01	—	—	9.41	1.42	—	5.57	—
—	1.11	6.29	—	3.31	—	—	9.12	1.12	—	5.16	—
—	8.35	12.10	—	9.15	—	—	4.45	7.40	—	8.50	—

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș											
Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone	Tren de per-sone
—	—	2.24	11.34	7.10	pl. Copșa-mică	sos.	9.34				